

Bann Aks Resers

XVIenm Kolok Enternasyonal pour Letid Kreol

"Monn Kreol, Lalang Kreol ek Devlopman: Defi Edikasyonnel, Kiltirel e Ekonomik"

28 Oktob 2018 - 3 Novanm 2018, Mahé, Sesel

Komite Enternasyonal Letid Kreol (Comité International des Etudes Créoles (CIEC)) in organize bann konferans enternasyonal lo letid Kreol regilyerman pandan sa dernyen 50an. An 2018, XVIenm Kolok Enternasyonal Letid Kreol pou fer Sesel; lorganizasyon sa kolok in ganny konfyé a Liniversite Sesel, an kolaborasyon avek Komite Enternasyonal Letid Kreol (CIEC).

Konteks

Kominote enternasyonal (UNESCO, UNDP eks.) ek Lorganizasyon Enternasyonal pour Lafrankofoni (OIF) i siport polisi lengwistik e enstitisyonnaslizasyon bann lalang Kreol (kot i posibil) dan sa bann pei kreolofonn (Lafrans ek son bann departman, Ayti, Ladominik, Moris, St. Lisi, Sesel, Kapverd, Gine-Bisaw, San Tome ek Prensip) ki manm OIF. Letid Kreol i ganny apele pour kontribye desisivman anver sa bann program ek laspirasyon.

Lenportans Letid Kreol i provyen primordyalman dan son kontribisyon vizavi devlopman lengwistik, kiltirel e sosyal bann sosyete Kreol e Kreolofonn. Aparé letid lo lorizin ek devlopman bann sistenm sosyal, lengwistik e kiltirel dan kominote Kreol, Letid Kreol i konstitye en domenn letid remarkab dan kad lasyans sosyal e imen aköz bann sosyete Kreol in ganny formen ase resaman (zis trwa a kat santener legzistans zeneralman), e osi aköz lafason ki sa bann sosyete i ganny konpoze e evolye.

Prezantasyon

XVIenm Kolok Enternasyonal Letid Kreol pou santre lo:

"Monn Kreol, Lalang Kreol ek Devlopman: Bann Defi Edikasyonnel, Kiltirel, e Ekonomik".

Sa tenm i envit bann filozof, istoryen, antropolog, ekonomis, sosyolog, lengwis e lezot serser dan kad lasyans sosyal e imen pour prezant zot travay lo bann sosyete Kreol kontanporen dan zot evolisyon istorik, lengwistik, sosyal, politik, ekonomik e kiltirel.

Kolok pou fokaliz lo sa kat tenm mazer:

- A. Lalang Kreol ek ledikasyon
- B. Bann monn Kreol ek zot defi vizavi devlopman, sirtou dan konteks kiltirel e ekonomik
- D. Bann lalang Kreol dan en lanvironnman miltileng: deskripsyon ek lanaliz dinamik bann lalang Kreol
- E. Gramer Kreol: tipoloji, varyasyon ek lansennyman

Prezantasyon bann tenm konferans

A. Lalang Kreol ek ledikasyon

Fas a bann defi ledikasyon pour tou, sirtou dan bann lekol debaz ek primer, bann pei souverèn ki servi en Kreol Franse in entrodwir en serten degre lansennyman lalang Kreol dan zot lekol. Serten pei, parey Ayiti ek Sesel, in akimil en gran leksperyans dan sa domen, ki merit ganny egzaminen. Moris osi in resaman anbank lo sa larout, e sa osi i demann evalye. Bann pei kreolofonn Outremer ki zot Kreol i ganny rekonnet koman lalang rezyonal Franse i osi benefisyè avèk bann teks ki reglemant lansennyman lalang rezyonal an Frans: zot osi zot annan bokou pratik edikasyonnel pour partaze.

B. Bann monn Kreol ek zot defi vizavi devlopman, sirtou dan konteks kiltirel e ekonomik. Nou tourn ver antropoloji ek listwar lemonn Kreol pour sey konpran ki manyèr bann formasyon sosyal ki kreolofonn, e ki'n formen an rezilta lenperyalizm Ewopeen, pe fer fas avèk bann defi devlopman ek globalizasyon. Rol bann lalang Kreol dan devlopman lekonomi (leg. tourizm, ki manyèr bann imigran i ganny resesvwar...), i bezwen ganny evalye.

Prodiksyon literer dan bann zil kreolofonn dan Karaib ek Losean Endyen in devlop en kantite pandan sa bann dernyen lannen, ki swa an Franse, an Angle e menm an Kreol. Letid sa renouvelman literer ek bann pratik kiltirel i osi form parti tenm B.

Mouvman migratwar bann dimoun ki koz Kreol (vwar osi tenm D) pou osi ganny diskite. Ki direksyon enstitisyonnalisasyon bann lalang Kreol pou pran dan zot bann diferan sfer lenfliyan (vwar osi kestyon bann lakademi lalang Kreol)? Bann pratik militan Kreol i kapab ganny mansyonnen osi.

D. Bann lalang Kreol dan en lanvironnman multileng: deskripsyon ek lanaliz dinamik bann lalang Kreol

Lefe globalizasyon pli resan in fer ki bokou popilasyon kreolofonn in bouz ver bann zòn ekonomik pli devlope. An rezilta, bann nouvo kominote kreolofonn in devlope andeor zot teritwar natif, tel ki bann kominote Aisyen dan Nor Lanmerik, bann kominote kreolofonn an Frans ki sorti dan son bann departman Outremer, bann Morisyen dan Lostrali e bann Seselwa an Angleter. I annan bann nouvo migran kreolofonn dan bann kominote Kreol etabli ki ekonomikman devlope, par egzamp, bann Aisyen an Giyann e dan lezot landrwa dan Karaib. Imigrasyon ver bann zòn kreolofonn i osi kree bann nouvo apranti lalang Kreol. Globalizasyon in osi anmenn en difizyon bann lalang Kreol ki san presedans, e sa i enkli difizyon atraver bann lendistri lalang ek kiltir. Ziska prezan, sa bann nouvo sityasyon sosyolengwistik ki propaz lalang Kreol pa ankor preski ganny dekri. Pareyman, nou konn tre pe lo lenpak sa mouvman migratwar lo dinamik bann lalang Kreol. Nou kapab azout letid lo lorizin ek evolisyon bann lalang Kreol avèk sa tenm osi.

E. Gramer Kreol: tipoloji, varyasyon ek lansennyman

Deskripsyon bann sistenm lalang Kreol (fonoloji, gramer) i ankor reste nesese. Lanaliz bann varyasyon Kreol ek zot sistenm lengwistik pa ankor satisfèzan. Sa tenm i anmenn ansanm bann kontribisyon ki esey analiz e esplik bann sistenm fonolojik, morfolojik e gramatikal dan en perspektiv tipolojik.

Sa tenm i osi enkli bann travay lo gramer pour lansennyman. Annefe, an Ayiti, Sesel ek Moris, ensi ki dan bann Departman Franse, bokou kestyon i leve konsènan bann model gramer e lizaz lanaliz lengwistik pour formasyon ansenyan e pour lansennyman Kreol koman premye lalang.

Kestyon pour konsidere

Bann topik ki kapab ganny adrese, swa koman prezantasyon endividyel oubyen koman latelye (silvouple, kontake bann organizater) i enkli:

- bann dyaspora Kreol ek zot pratik lengwistik
- bann varyete Kreol ki'n devlop andeor zot teritwar natif
- varyete lengwistik bann nouvo apranti Kreol
- koegzistans Kreol ek Franse
- devlopman program alfabetizasyon an Kreol
- program ledikasyon bileng ki entegre lalang Kreol
- literatir bann pei kreolofonn
- leta resers lo bann korpous lalang Kreol
- devlopman Kreol dan lekòl
- morfoloji, sentaks, eks. bann lalang Kreol
- letid lo evolisyon bann lalang Kreol atraver letan
- relasyon ant bann lalang Kreol avek bann lalang popilasyon lesklav (bann lalang Afriken, Malgas, eks...)
- listwar, lanvironnman ek sosyete kreol
- kreolizasyon ek devlopman bann sosyete Kreol
- filozofi ek listwar bann lide dan bann sosyete kréol.

Komite Syantifik XVIenm Kolok Enternasyonal Letid Kreol (CIEC)

Enoch Aboh, Christian Barat, Arnaud Carpooran, Penda Choppy, Guillaume Fon Sing, Renaud Govain, Marie-reine Hoareau, Thom Klingler, Sibylle Kriegel, Ralph Ludwig, Carpanin Marimoutou, Salikoko Mufwene, Joelle Perreau, Laurence Pourchez, Lambert-Félix Prudent, Gillette Staudacher-Valliamee, Albert Valdman, Justin Valentin, Daniel Véronique

